

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Ректор проф. Анатолій ПЬОСЬ
27 січня 2022 року
Наказ № 24-з від 27.01.2022 р.

ПОЛОЖЕННЯ

про порядок формування індивідуальної траєкторії навчання студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки

1. Загальні засади

Положення розроблено для конкретизації процедури формування та наповнення Каталогу освітніх програм вибіркових дисциплін (далі – Каталогу) у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (далі – Університет), інформування про його зміст здобувачів вищої освіти, висвітлення алгоритму ознайомлення, запису на вивчення дисциплін із Каталогу здобувачами вищої освіти.

1.1. Положення розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту», зокрема п. 15 ст. 62: «...вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та робочим навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЕКТС, передбачених для цього рівня вищої освіти. При цьому здобувачі певного рівня вищої освіти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти, за погодженням з керівником відповідного факультету чи підрозділу».

1.2. Основні терміни та поняття:

– **варіативний складник** навчального плану (відображені у Каталозі) – це дисципліни, які Університет уводить для повнішого задоволення освітніх і кваліфікаційних вимог здобувача освіти для реалізації потреб суспільства, ефективного використання можливостей закладу освіти, врахування регіональних особливостей тощо;

– **індивідуальна освітня траєкторія** – персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача освіти, що формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду, ґрунтуючись на виборі здобувачем освіти видів і форм здобуття освіти, суб'єктів освітньої діяльності та запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін і рівня їх складності, методів і засобів навчання. Індивідуальна освітня траєкторія в Університеті відображена в індивідуальному навчальному плані студента;

– **індивідуальний навчальний план студента** – документ, що визначає послідовність, форму та терміни засвоєння здобувачем освіти освітніх компонентів освітньої програми для реалізації його індивідуальної освітньої траєкторії; розробляється закладом освіти у взаємодії зі студентом і є основним робочим документом студента;

– **навчальний план** – це нормативний документ Університету, що регламентує навчання на певному освітньому рівні за певною спеціальністю, освітньою програмою та визначає перелік й обсяг обов'язкових і вибіркових навчальних дисциплін, послідовність їх вивчення, конкретні форми проведення навчальних занять і їхній обсяг, графік навчального процесу, форми проведення поточного та підсумкового контролю;

– **особистісний потенціал здобувача** – сукупність його здібностей – пізнавальних, творчих, комунікативних, дослідницьких. Процес виявлення, реалізації та розвитку цих здібностей відбувається під час освітнього руху здобувачів за індивідуальними траєкторіями навчання.

1.3. Вибіркові навчальні дисципліни визначає Університет (випускові кафедри факультетів (інститутів)) (якщо інше не передбачено стандартами вищої освіти зі спеціальністю) залежно від специфіки фахової підготовки та пропонує студентам для реалізації освітніх і кваліфікаційних потреб, посилення їхньої конкурентоспроможності та затребуваності на ринку праці тощо.

1.4. Вільний вибір навчальних дисциплін студент здійснює в обсязі, що становить не менше як 25 % від загального обсягу кредитів ЕКТС, передбачених для обраного ступеня вищої освіти.

Для освітньо-професійної програми підготовки бакалавра (3 роки 10 місяців навчання) – не менше як 60 кредитів, для освітньо-професійних програм магістратури медичних спеціальностей (5 років навчання) – 75 кредитів, (5 років 10 місяців навчання) – 90 кредитів. Для освітньо-професійної програми підготовки магістра (1 рік 4 місяці навчання) – не менше як 23 кредити (при загальному обсязі освітньої програми 90 кредитів) або 30 кредитів (при загальному обсязі освітньої програми 120 кредитів із терміном навчання 1 рік 10 місяців).

1.5. Варіативний складник навчального плану реалізує ідею індивідуального вибору, що дає студентові змогу:

- побудувати індивідуальну траєкторію навчання;
- ознайомитися з сучасним рівнем наукових досліджень у відповідній галузі знань;
- поглибити професійну підготовку в межах обраної спеціальності й освітньо-професійної програми;
- здобути додаткові результати навчання в межах формування загальних та/або фахових компетентностей.

1.6. Okрім вибору навчальних дисциплін у межах вибіркового складника відповідного навчального плану, студент може формувати свою індивідуальну освітню траєкторію в межах нормативного складника через:

- обрання в дисципліні «Фізичне виховання» секції за видом спорту;
- обрання мови (англійська, німецька, французька) в дисципліні «Іноземна мова за професійним спрямуванням»;
- обрання сертифікатних курсів, про які заявлено в Університеті;

- обрання місця проходження практики;
- обрання теми випускної кваліфікаційної роботи (проекту) та наукового керівника.

1.7. Результати вибору зазначають в індивідуальному навчальному плані студента та є обов'язковими для вивчення.

2. Порядок реалізації права вільного вибору студентами навчальних дисциплін

2.1. Заходи з організації вивчення вибіркових навчальних дисциплін здійснюються у навчальному році, що передує навчальному року, в якому заплановане вивчення цих дисциплін, і до початку поточного навчального року.

2.2. Інформування здобувачів вищої освіти про вибіркові дисципліни та їх зміст відбувається через Каталог на сайті Університету до 1 березня поточного навчального року – для студентів бакалаврату до 1 липня – для студентів магістратури.

Каталог містить опис вибіркових дисциплін усіх освітньо-професійних програм.

2.3. Формування Каталогу вибіркових дисциплін Університету:

– створюється перелік вибіркових дисциплін заожною освітньо-професійною програмою та рівнем вищої освіти;

– завідувач кафедри та гарант освітньої програми аналізують наявність методичного (силабуси навчальних дисциплін) і кадрового забезпечення для читання вибіркових дисциплін та затверджують їх на засіданні кафедри;

Обсяги та зміст дисциплін, які спрямовані на розширення та поглиблення спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, мають враховувати структурно-логічну схему вивчення обов'язкових дисциплін, кількість кредитів і форм контролю в семестрі, визначених навчальним планом для вибіркової частини конкретної освітньо-професійної програми.

Кількість пропонованих вибіркових дисциплін і їхня різноманітність повинна бути достатньо великою і не дублювати одна одну. До переліку вибіркових навчальних дисциплін відповідної освітньо-професійної програми не можна пропонувати дисципліни, що аналогічні за змістом із обов'язковими навчальними дисциплінами;

– кафедри до 1 листопада поточного навчального року подають на розгляд вчені ради факультету (інституту) схвалений на їх засіданні перелік вибіркових курсів із описами. (*Додаток А. Зразок опису навчальних дисциплін*).

– до 15 грудня поточного навчального року перелік вибіркових навчальних дисциплін на наступний навчальний рік затверджує вчена рада факультету (інституту);

– затверджені переліки вибіркових дисциплін, які пропонує факультет (інститут), до 1 лютого заступник декана (директора) з навчальної роботи або інша уповноважена особа надсилає у навчальний відділ для наповнення Каталогу;

– навчальний відділ наповнює Каталог, а також надає можливість кожному студенту ознайомитися та обрати дисципліни у системі «ПС-Журнал успішності-Web», яка синхронізована з Каталогом.

2.4. Каталог щорічно переглядається та оновлюється відповідно до сучасних вимог й у терміни, вказані у п. 2.2.

2.5. Студенти реалізовують своє право вибору навчальних дисциплін на початку весняного семестру, зазвичай у квітні-травні, який передує навчальному року, в якому передбачене їх вивчення. Для студентів, які навчаються за освітньо-професійними програмами, де вільний вибір заплановано у першому навчальному році, вибір організовується упродовж перших двох тижнів навчання.

2.6. До дисциплін, на які сформувалися спеціалізовані групи на поточний навчальний рік, факультети (інститути) у Каталозі прикріплюють силабуси до початку їх вивчення.

2.7. Викладання вибіркових дисциплін можуть здійснювати всі кафедри Університету за умови наявності відповідного кадрового, наукового, навчально-методичного та інформаційного забезпечення.

За зміст і реалізацію вибіркової навчальної дисципліни в освітньому процесі відповідальний завідувач кафедри, за якою закріплено викладання відповідної навчальної дисципліни.

3. Повідомлення про реєстрацію студентів на вивчення вибіркових навчальних дисциплін

3.1. Деканат факультету (інституту) ознайомлює студентів із порядком, термінами та особливостями формування індивідуальної траєкторії (вибору навчальних дисциплін) і процедурою формування спеціалізованих груп для їх вивчення.

3.2. Для формування контингенту студентів для вивчення вибіркових дисциплін кафедри ознайомлюють студентів із переліком вибіркових дисциплін, викладання яких вони забезпечують, описами цих дисциплін (відповідно до заявленого раніше зразка), сприяють в отриманні студентами, в повному обсязі, інформації про вибіркову дисципліну.

Для забезпечення принципу конкурентності при виборі здобувачами вищої освіти вибіркових дисциплін науково-педагогічні працівники кафедри у вільний від аудиторних занять час проводять відповідні презентаційні заходи (читають оглядові лекції, готовують інформаційні матеріали, що можуть бути розміщені на сайті Університету, сторінці факультету (інституту), кафедри тощо).

3.3. Інформування студентів про дисципліни, запропоновані для вибору, має відбуватися:

- для первого (бакалаврського) рівня – березень поточного навчального року – на наступний навчальний рік.
- для студентів, які зараховані на базі молодшого спеціаліста, вивчення таких дисциплін заплановане з первого року навчання – перший тиждень після зарахування;
- для другого (магістерського) рівня – березень (для студентів 1 курсу) на наступний навчальний рік;

– для другого (магістерського) рівня – травень останнього навчального року на бакалавраті та перший тиждень після зарахування;

3.4. Здобувач обирає дисципліни в обсязі, що зазначений у навчальному плані, для варіативного складника для конкретного семестру. При цьому здобувач має право обирати навчальні дисципліни, що запропоновані для інших освітньо-професійних програм і рівнів, або певну сертифікатну програму, яка реалізується в Університеті.

Передумовою для вибору дисциплін із іншої освітньої програми або які викладаються на іншому факультеті (інституті), але на тому ж рівні вищої освіти є опанування компетентностями дисциплін-передумов.

Обираючи вибіркові дисципліни, здобувач повинен враховувати що обсяг кредитів на один навчальний рік має становити 60 кредитів.

3.5. Вибіркові навчальні дисципліни можна вивчати і в Університеті, де навчається студент, і в інших закладах вищої освіти (зокрема, закордонних), відповідно до реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти.

4. Алгоритм запису на вивчення вибіркових навчальних дисциплін

4.1. Вибір і подальший запис у спеціалізовані групи для вивчення дисциплін із Каталогу студентами першого (бакалаврського) та другого (магістерського) (1 курс) рівня здійснюється упродовж квітня-травня (обрані дисципліни вивчатимуть у наступному навчальному році) та складається з таких етапів:

– упродовж квітня-травня студенти денної та заочної форм навчання здійснюють вибір дисциплін у системі «ПС-Журнал успішності-Web».

Тривалість етапу – два тижні.

Для здійснення вибору студентові потрібно:

– увійти на сторінку Каталогу освітніх програм та вибіркових дисциплін на сайті Університету;

– перейти до системи «ПС-Журнал успішності-Web» за посиланням, вказаним у Кatalозі (або обрати серед пропонованих дисциплін назву бажаної, перейти на її опис, який також містить посилання до системи «ПС-Журнал успішності-Web»);

– увійти у систему «ПС-Журнал успішності-Web», використовуючи своє прізвище як ім'я користувача та номер індивідуального навчального плану як пароль;

– увійшовши до системи, студент отримає повідомлення такого змісту:

Увага! В період з 14.02.2019 по 21.02.2019 23:59:55 відбувається електронне голосування з вибіркових дисциплін.

[Перейти до вибіркових дисциплін](#)

– перейшовши до переліку вибіркових дисциплін, студент здійснює вибір, який система зберігає;

– упродовж усього періоду активності повідомлення з термінами електронного голосування студент може переобирати (змінювати перелік) дисципліни, які бажає вивчати.

4.3. Упродовж **травня** навчальний відділ й адміністратор системи «ПС-Журнал успішності-Web» здійснює опрацювання результатів електронного голосування (вибору студентами дисциплін) і формування спеціалізованих груп для їх вивчення.

Формування спеціалізованих груп відбувається з врахуванням встановленої мінімальної чисельності студентів у групі (за першим (бакалаврським) рівнем – не менше як 15 осіб, за другим (магістерським) – не менше як 7 осіб). У випадку, якщо чисельність студентів в академічній групі є меншою зазначеної кількості, вивчення обраної дисципліни з переліку своєї освітньо-професійної програми відбудуватиметься у разі реєстрації на неї не менше 50 % студентів із зменшенням кількості аудиторних годин.

Чисельність груп для вивчення дисциплін вільного вибору може змінюватися та щорічно визначається наказом ректора (Про затвердження норм часу для планування й обліку навчальної роботи та перелік основних видів методичної, наукової й організаційної роботи науково-педагогічних працівників на 20__/20__ н. р.).

4.4. Навчальний відділ інформує деканати факультетів (інститутів) про обрані дисципліни та спеціалізовані групи для подальшого формування навчального навантаження кафедр, які забезпечують їх викладання, створення розкладу навчальних занять та про студентів, які ще не здійснили вибір або здійснили його частково.

4.5. У разі неможливості формування спеціалізованої групи (дисципліна виявилася «малопопулярною» і її обрала недостатня кількість студентів), таким студентам надається зможа здійснити повторний вибір у системі «ПС-Журнал успішності-Web» із переліку дисциплін, групи на вивчення яких уже сформовані.

Повторний вибір навчальних дисциплін студенти здійснюють за вказаним вище алгоритмом.

4.6. Обрану дисципліну можуть вивчати студенти з однієї академічної групи або такі спеціалізовані групи можуть бути створені зі студентів різних академічних груп, освітньо-професійних програм.

4.7. Вибір дисциплін із Каталогу студентами другого (**магістерського**) рівня здійснюється на перший рік навчання упродовж першого тижня після зарахування та передбачає визначену для бакалаврату послідовність кроків.

Вхід до системи «ПС-Журнал успішності-Web» студент-магістр здійснює, використовуючи своє прізвище як ім'я користувача та номер ІНПС у полі «Пароль». Особистий пароль студент може змінити після входу до системи.

4.8. Невчасне обрання (відсутність обрання) студентом вибіркових дисциплін – порушення навчальної дисципліни.

У цьому випадку деканат (навчальний відділ, адміністратор системи «ПС-Журнал успішності-Web») самостійно прикріплює такого студента на вивчення вибіркових навчальних дисциплін до однієї зі сформованих спеціалізованих груп.

4.9. Якщо студент із поважної причини не зміг обрати дисципліни вчасно або виявив помилку щодо свого волевиявлення, він звертається до деканату із заявою для запису на вивчення обраних ним дисциплін, надавши документи, які засвідчують поважність причин. Тривалість етапу – один тиждень.

Студент в односторонньому порядку не може відмовитися від вивчення обраної ним дисципліни. Самочинна відмова від вивчення курсу призводить до академічної заборгованості, за що студент буде відрахований із Університету.

Не допускається зміна обраних дисциплін після початку навчального семестру, в якому їх викладають.

4.10. Здобувачі вищої освіти, які поновилися на навчання або переведені з інших закладів вищої освіти, доedнуються до сформованих груп факультету та спеціальності, упродовж першого робочого тижня після зарахування.

4.11. Списки спеціалізованих груп для вивчення дисциплін вільного вибору вносяться в журнали успішності, оприлюднюють на дошках оголошень і передають на кафедри, які забезпечуватимуть викладання обраної навчальної дисципліни.

4.12. Обрані дисциплін вільного вибору включаються у робочі навчальні плани та навчальне навантаження відповідних кафедр і відображаються у розкладах навчальних занять у рік, упродовж якого вони вивчатимуться.

5. Прикінцеві положення

5.1. У випадку поновлення, переведення студента, допуску до занять після завершення академічної відпустки або зарахування для здобуття освітнього ступеня «бакалавр» на базі «молодшого спеціаліста» можливе перезарахування вибіркових дисциплін за рахунок фактично вивчених дисциплін із циклу вільного вибору в попередньому навчальному закладі.

5.2. Якщо у спеціалізовану групу для вивчення вибіркової дисципліни входять студенти з академічних груп одного факультету (інституту), то розклад на обрану дисципліну формує деканат відповідного факультету (інституту). Якщо у такі групи входять студенти з різних факультетів (інститутів) – формування розкладу для обраних дисциплін здійснює навчальний відділ Університету.

Схвалено вченою радою

Волинського національного університету імені Лесі Українки

Протокол № 1 від 27 січня 2022 р.

Проректор з навчальної роботи та рекрутації
Начальник навчального відділу

Юрій Громик
Любов Заєць

Додаток А

Зразок опису навчальної дисципліни вільного вибору

Дисципліна	Вибіркова дисципліна 1 «_____»
Рівень ВО	
Назва спеціальності/освітньо-професійної програми	
Форма навчання	
Курс, семестр, протяжність	
Семестровий контроль	
Обсяг годин (усього: з них лекції/практичні)	
Мова викладання	
Кафедра, яка забезпечує викладання	
Автор дисципліни	
Короткий опис	
Вимоги до початку вивчення	
Що буде вивчатися	
Чому це цікаво/треба вивчати	
Чому можна навчитися (результати навчання)	
Як можна користуватися набутими знаннями й уміннями (компетентності)	
Інформаційне забезпечення та/або web-покликання	
Здійснити вибір	<u>«ПС-Журнал успішності-Web»</u>